

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

Bufdirs arbeid med CRPD

Karen-Sofie Pettersen,
Bufdir

Hvorfor er CRPD viktig?

- Menneskerettighetene er ikke noe ekstra, men en anerkjennelse av rettighetene alle mennesker har.
- Noen er mer utsatt for å bli fratatt rettigheter, og det kan gå på bekostning av hva slags tjenestetilbud man får
- Dette er godt dokumentert i NOU'en På lik linje
- Derfor er det viktig med bevissthet rundt at vi alle har rettigheter, også om man har behov for hjelp og bistand.

Vårt arbeid med CRPD

- 2018: Lage en prosjektplan for tiltak som skal sikre bedre gjennomføring av CRPD i kommunene
 - Kartlegging av kommuners kunnskap om konvensjonen
 - Kartleggingen gir et grunnlag til å vurdere tiltak som bør settes i gang for å bedre bruken av konvensjonen i kommunene.

Kartleggingen (KUN, Likestillingscenteret og Senter for likestilling)

- Intervjuer med representanter for seks kommuner
- Intervjuer med representanter for tre fylkesmannsembeter i samme regioner.
- I tillegg: spørreundersøkelse til alle landets fylkesmannsembeter
- Dokumentanalyse av sentrale dokumenter og et utvalg av kommunale styringsdokumenter.

Oppsummering- Hva viser kartleggingen?

- Ikke overraskende: Generelt: lite kjennskap til konvensjonen i kommunene
- Det er samsvar mellom hva informantene svarer omkring kjennskap til og arbeid med CRPD på de ulike nivåene.
- Ansvar for å ivareta rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne er vanligvis delt mellom etater både på kommune- og fylkesmannsnivå, og sjelden samlet i én stilling eller under ett lederansvar.

Hva sier kommunene?

- Arbeider i hovedsak med områdene universell utforming, tjenester og medvirkning generelt.
- Det er en utfordring at funksjonsevne, tilgjengelighet og likeverdige tjenester individualiseres.
- Noen viser til mangel på oversikt og helhetlig styring.
- Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne
 - Har en viktig rolle og kan gjerne brukes mer.
 - Utfordring: rådene kan fort bli preget av behovene til dem som sitter som representanter.

Hva sier fylkesmannsembetene?

- Mye oppmerksomhet på med å bidra til like rettigheter og muligheter for alle som bor i fylket, eks. uttalelser til kommunenes planer.
- Nedsatt funksjonsevne har ikke har et eget oppdrag i embetene
 - Embetenes fokus er fysisk funksjonsnedsettelse, også innen universell utforming og tilgjengelige uteområder.
 - Som arbeidsgiver og gjennom sin veilederrolle overfor kommunen jobber fylkesmannen aktivt med for å fremme likestilling og hindre diskriminering via likestillings- og diskrimineringsloven
- En betydelig forskjell på tilbud, tilrettelegging og håndtering av utfordringer for mennesker med nedsatt funksjonsevne basert på innbyggertall.

Hva sier embetene om kommunenes arbeid med CRPD

- Mangler kunnskap om hvorvidt kommunene har kjennskap til CRPD
- Konkrete eksempler på kunnskap er blant annet planleggingsprosesser angående bygg av ny skole.
- Universell utforming peker seg ut:
- Arbeid og sysselsetting er også et vesentlig bevissthets- og fokusområde i flere av kommunene.
- Andre aktører (eks ressursgrupper og fagnettverk for tjenesteytere) som jobber med personer med utviklingshemming, bruker konvensjonen som grunnlag for utviklingsarbeidet

Artikler som bør løftes i det videre arbeidet (embetene)

- Bevisstgjøring (artikkel 8)
- Retten til å leve et selvstendig liv og være en del av samfunnet (Artikkel 19)
- Utdanning (artikkel 24)
- Arbeid (artikkel 27)
- Deltagelse i det politiske og offentlige liv (artikkel 29)

Anbefalinger i arbeidsnotatet

- Sikre at kommunen leverer inkluderende tjenester til alle innbyggerne i kommunen
- Tydelig lederskap og klare ansvarsområder er en viktige faktorer for å sikre arbeidet med CRP
- Inkludere CRPD i kommunens planer og dokumenter
- Kommunene bør legge til rette for tverrkommunale fagmiljø
- Styrke rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne gjennom å synliggjøre rådet
- Legge til rette for direkte for tilbakemelding fra innbyggerne i kommunen

Hvordan ta arbeidet med CRPD videre?

- Løfte frem noen konkrete områder, og spisse opplæringen mot disse i tråd med erfaringene fra hvordan man har jobbet med andre konvensjoner (eks Sjumilssteget)
- Forankring i ledelse
- Informasjon må være lett tilgjengelig og forståelig,
- Tid og rom til opplæring
- Brukerperspektiv: Hvordan kan vi sammen jobbe for at de som trenger tjenester lærer om konvensjonen og blir klar over at de har rettigheter?